

DANES BO ODPRAVLJENO VOJNO PRAVO V PRUSIJI

DRŽAVNO SODIŠČE JE ODOBRILO HINDENBURGOVO ODREDBO, NAJ IMA PRUSIJA KOMISARJA

Odseku državnega zbora je bilo zajamčeno, da diktatura ne bo v nobenem pogledu ovirala nedeljskih volitev. — Pruski princ August Wilhelm agitira za Hitlerja. — Govori se, da se bo Hitler s s'jo polastil vlade, ako ne bo pri volitvah dobil zadostnega števila glasov.

BERLIN, Nemčija, 25. julija. — Ker se državno sodišče v Lipskem ni hotelo izreči proti diktaturi, je državna vlada sklenila odpraviti vojno stanje, ki je bilo dne 20. julija proglašeno nad Berlinom in provinco Brandenburg. Na ta način bo imel državni komisar bolj proste roke.

Ministrstvo bo jutri naprosilo predsednika nemške republike von Hindenburga, naj ukine vojno stanje. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da bo Hindenburg tej prošnji ugodil.

Odstavljeni pruski ministri so naprosili državno sodišče, naj izda ustavno povelje proti Papenu in njegovim tovarišem. Državno sodišče ni hotelo ugoditi njihovi prošnji.

Diktator von Papen je obljubil posebnemu odboru državnega zbora, da diktatura v nobenem oziru ne bo motila nedeljskih volitev.

Na strani narodnih socialistov se kaj pridno udeležuje volilne kampanje pruski princ August Wilhelm, četrti sin bivšega nemškega kaiserja. V soboto je rekel tekom volilnega govora v Spandau, da bo prihodnjo nedeljo Hitler zmagal ter da se bo s tem začela nova dova za nemški anrod.

V glavnem stanu narodnih socialistov so zanimali govorice, ki so pričele krožiti po inozemstvu, namreč, da je cesarjev sin govoril o skorajšnjem povratku svojega očeta na nemški prestol.

Volilna kampanja se z veliko intenzivnostjo bliža svojemu koncu. Kakor pred zadnjimi volitvami, so se tudi sedaj začele širiti vesti, da se bo Hitler z nasiljem povzpел do moči, ako mu pri nedeljskih volitvah ne bo dal nemški narod zadostnega števila glasov.

Minister za državno brambo, general von Schleicher, je rekel, da bo v tem slučaju poslal svoje vojaštvo proti Hitlerjevimi udarnim četam.

Koncem zadnjega tedna so se sicer vršile po raznih nemških mestih demonstracije, toda smrtnih slučajev do sinoči ni bilo. Včeraj so pa padle tekom demonstracij tri osebe in sicer v Trieru in Elbingu.

V Braunschweigu je aretirala policija 84 komunistov, ki jih je presenetila pri nekem tajnem zborovanju.

Nocoj so dospela poročila, da so na raznih krajih Berlina napadli komunisti narodne socialiste. Napadi so se završili skoro istočasno, iz česar se da sklepati, da so bili skrbno vnaprej pripravljeni.

Demonstranti so metali s streh na policiste lonce in drugo posodo. Tudi par strelav je bilo oddanih nanje, ki so pa zgrešili svoj cilj.

STUTTGART, Nemčija, 25. julija. — "Deutsches Volksblatt", ki je glasilo predsednika Hindenburga, pravi, da je bila nevarnost revolucije preprečena "z najvišjega mesta". Na konferenci z zastopniki južnih nemških držav, ki se je vršila zadnji teden, se je državnemu kanclerju posrečilo doseči, da je začela državna vlada zasledovati v nekatereh važnih točkah posebno politiko, ki pa nikakor ni politika narodnih socialistov.

LONDON, Anglija, 25. julija. — Nemška vlada je danes obvestila Veliko Britanijo, da bo ob prihodnjem času pristopila k posvetovalni zvezi, katero sta sklenila Francija in Anglija. Tozadevna pogodba določa, da se mora o vseh zadevah, ki služijo interesom Evrope, javno razpravljati.

Novi petletni nacrt Sovjetske Unije

TRUPERJI STRAŽIJO TOVARNE

Stavkarji so se polastili newyorškega trucka. — Ako ostanejo truperji v mestu, bodo odprli tovarne.

High Point, N. C., 25. julija. — Šestdeset državnih truperjev, ki so prišli v mesto, da stražijo in spremljajo truck blaga, ki je namenjen v New York, iz mesta, je patroliralo mesto, da prepreči izgrede 6000 stavkarjev.

Truperji so bili poklicani, ko so stavkarji zaplenili truck in ko so zagrozili, da bodo porušili tovarne ali poškodovali posestva, ako bi tovarne zopet odprle vrata. Štirindvajset velikih tovarn je zaprtih. Delavci so pripravljeni vrniti se na delo, toda stavkarji so zagrozili, da bodo napadli vsakega delavca, ki bi šel na delo.

Zagrozili so tudi newyorškemu trucku, toda, ko so prišli truperji je vsako nasilje izostalo. Lastniki tovorn mislijo, da se bodo stavkarji zadržali mirno, dokler bodo v bližini truperji, vsled česar so pripravili tovarne odpreti, ako ostanejo truperji v mestu in vzdržujejo red.

OČE IN DVA SINA SO SE PONESREČILI

Uniontown, Pa., 25. julija. — Albert Shearer je s svojima sinovoma šel kopat premog v opuščeno Nellie Mine. Na nje pa se je vsula velika plast premoga in vsi so bili ubiti. Sosedje so vsa tri trupla odkopali.

STRELA UBILA 500 VRABCEV

Lincoln, Neb., 25. julija. — Po prestani nevihti je nek farmer v okrožju 50 jrdov našel 500 vrabcev, katere je ubila strela. Toda strela ni na drevesu, kjer so vrabci iskali zavetja, pustila nobenega sledu.

MUSSOLINI TAJI GRADNJA BOJNIH LADIJ

Rim, Italija, 25. julija. — Zunanje ministrstvo, ki je direktno podrejeno ministrskemu predsedniku Mussoliniju, je odločno zanikalo govorice, ki krožijo po Londonu, namreč, da gradi Italija na tajnem več velikih bojnih ladij.

NACIONALISTIČNI ODVET- NIK ARETIRAN

Bombay, Indija, 25. julija. — Včeraj so tukaj aretirali odvetnika Dessaia, ki je obdolžen, da je vodil delavnost nacionalističnega kongresa.

NEMŠKI LETALCI NA GRENLANDIJI

Kodanj, Danska, 25. julija. — Nemški letalec stotnik Wolfgang von Gronau je na svojem poletu z Islandije v Kanado s svojimi tremi tovariši priletel v Ivgitut na Grenlandiji.

MELLON BO ODSTOPIL

Hooverju b o priporočal mlajšega moža. — Pravi, da je potrebno, da Amerika odpusti Angliji dolg.

London, Anglija, 25. julija. — Daily Herald pravi, da bo ameriški poslanik Andrew W. Mellon odstopil, ko pride v Washington.

Omenjeni list pravi, da bo Mellon najbrže priporočal predsedniku Hooverju, da naj bi bila bodoča pogajanja za vojni dolg v rokah mlajšega moža.

Mellon bo tudi priporočal predsedniku, da je treba znižati ali pa popolnoma odpustiti Angliji vojni dolg.

Angleški poslanik v Washingtonu Sir Ronald Lindsay, ki je odpotoval v London ob istem času kot Mellon v Washington, bo ministrskemu predsedniku MacDonaldu poročal o stališču Združenih držav glede vojnega dolga.

Predno je Mellon odpotoval iz Londona, je rekel, da je njegovo potovanje samo osebnega značaja. Tudi Sunday Dispatch poroča, da namerava Mellon odstopiti.

JUGOSLAVIJA NIMA GAZOLINA

Beograd, Jugoslavija, 25. julija. — Vsled pomanjkanja gasolina je po celi Jugoslaviji avtomobilski promet zelo oviran.

Vzrok je omejitve izvažanja denarja in ni mogoče kupiti gasolina na Romunskem in v drugih državah.

V Zagrebu so nekateri prodajalci gasolina skušali pomagati pomanjkanju s tem, da so gasolinu prilili vodo, vsled česar so bili aretirani.

STOLETNICE POROKE

Beograd, Jugoslavija, 25. julija. — Celo v tej deželi stoletnih ljudi je poročilo, da nek zakonski par praznuje stoletnico poroke, povzročilo veliko presenečenje.

V mali vasi blizu Niša je kmet Štefan Filipović, star 117 let, v juniju leta 1832 poročil Ano Aleksandrovič, ki je 2 leti mlajša.

Povabila sta vse svoje sorodnike, katerih je nad sto. Med njimi je veliko število pravnikov.

To je med ljudmi nekaj tako nenavadnega, da ne vedo, kako bi obhajali to obletnico, kajti še nikdar niso doživeli več kot kako diamantno poroko.

Štefan in Ana sta še pri najboljšem zdravju.

DELAVKE SO USTANOVILE ZVEZA PROTI PROHIBICIJI

Atlantic, City, N. J., 25. julija. — Štirideset delegatkin iz desetih držav je ustanovilo tukaj organizacijo, ki se imenuje "Working Girls Association against Prohibition". Ta nova družba bo sodelovala s sličnimi organizacijami, da bo pri prihodnjih volitvah prišlo v kongres čimveč članov, ki nasprotujejo prohibiciji.

SMRT SLAVNEGA AVIJATIKA

Santos-Dumont je bil pionir v letanju. — Zbudil je veliko pozornost s svojimi poleti.

Rio de Janeiro, Brazilija, 25. julija. — Po radijskem sporočilu z Bello Horizonte je bila naznanjena smrt Alberta Santos-Dumonta, ki je pred več kot 25 leti presenetil svet s svojim aeroplanom. Pred enim tednom je bil star 59 let.

Bello Horizonte je v državi Minas Geras, sredi Brazilije. Zadnje mesece je bil Santos-Dumont, ki je večino svojega življenja prebil v Evropi, v Sao Paulo, ki zaradi revolucije nima nikake zveze z ostalim svetom.

Njegov nečak Lopes da Cunha je rekel, da ni prejel še nikakega potrdila o smrti svojega slavnega strica, toda pred kratkim je dobil poročilo, da se Santos-Dumontu strjuje kri.

Alberto Santos-Dumont je bil rojen v razmerah, ki so mu dovoljevale, da je mogel slediti svojemu iznajditeljskemu nagnenju. Njegov oče je imel veliko plantažo kave. Kot desletni deček je bil prav rad na lokomotivi, ki je vozila, kavo po 25 milj dolgi železnici, ki je bila last njegovega očeta. Na razstavi v Sao Paulo je videl, kako se je dvignil balon in tedaj se je odločil, da bo letal.

V Braziliji še vedno smatrajo Santos-Dumonta za moža, ki je prvi letel s strojem, ki je težji kot zrak, dasi je znano po celem svetu, da sta bila to brata Wright iz Združenih držav.

Leta 1905 je prvi letel okoli Eiffelovega stolpa v Parizu in je dobil nagrado 10.000 frankov.

Leta 1897 je izdelal prvi zrakoplov in ga opremil s motorjem na gasolin. Pri prvem poskusu pa se je zrakoplov razbil ob nekem drevesu na posestvu princeze Izabele. Pozneje je zgradil še devet zrakoplovov.

Pozneje pa se je posvetil samo izdelovanju aeroplanov. L. 1928 se je vrnil v Brazilijo in brazilška vlada mu je priredila veličasten sprejem. Nad morjem je plul aeroplan s 14 člani sprejemnega odbora. Aeroplan pa je padel v morje in vsi so utonili.

RUSKO-POLJSKA POGODBA

Varišava, Poljska, 25. julija. — Poljska in Rusija bosta še ta teden podpisali nenapadno pogodbo, ki je slična pogodbam, katere je Poljska sklenila s raznimi drugimi državami.

Rusko-poljska pogodba se je zavlekla, ker je Poljska zahtevala, da mora Rusija skleniti poprejšnjo pogodbo z Romunsko. Pogajanja med Rusijo in Romunsko sicer še niso končana, vendar pa je poljska vlada sklenila, da podpisuje pogodbo.

Pogodba pa bo najbrže potrjena šele potem, ko bo prišlo do sporazuma med Rusijo in Romunsko.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

ZA IZVEDBO NOVEGA NAČRTA BODO IZDALI 75 BILJONOV DOL.

WASHINGTON, D. C., 25. julija. — Rusija bo v januarju prihodnjega leta pričela drugi petletni načrt in bo izdala v ta namen 75 biljonov dolarjev, večinoma za industrijske namene, za poljedelstvo in železnice.

Sovjetska vlada je objavila svoj načrt navzlic svetovni depresiji in zatrjuje, da bodo znašali izdatki za drugi petletni načrt trojno vsoto prvega petletnega načrta.

Tak načrt zahteva velik nakup raznega materiala in strojev iz drugih dežel. Ta objava prihaja ravno ob času, ko Rusija zelo omejuje nakup v Združenih državah in naroča največ v Angliji in Nemčiji, kar je posledica trgovskih pogodb z obema državama.

Uradni viri pa vendar objavljajo, da bo Rusija naročila veliko množino blaga tudi v Združenih državah, ako bi dobila kako posojilo in bi prišlo med obema državama tudi do kakega trgovskega dogovora.

Namen tega ruskega načrta je proizvesti 100.000.000.000 kilovatov ur elektrike v primeri z letošnjim letom 17.000.000.000.

Pridelek premoga se bo zvišal od 90 milijonov ton na 250 milijonov ton.

Pridelek petroleja se bo potrojil.

Železniške proge se bodo povečale od 15 tisoč na 10 tisoč milj. Poleg tega bodo zgrajene močne lokomotive večji železniški tovorni vozovi, električna gonilna sila na železnicah in avtomatično vezanje železniških voz.

Železa bo pridelanega 22 milijonov ton v primeri z letošnjim pridelkom devet milijonov ton.

Pridelek bombaža in prediva bo podvojen in žita bo po novem načrtu pridelanega na leto 130 milijonov ton v primeri s pridelkom letošnjega leta 87 milijonov ton.

IZDELOVALEC RUMA UMRL

Bacardi se je ponesrečil. — Ogledoval si je policistov revolver, ki se je sprožil.

Santiago, Kuba, 25. julija. — Facundo Bacardi, predsednik tvrdke, ki izdeluje slovit rum, je umrl v bolnišnici za rano, ki jo je dobil pred enim tednom. Star je bil 40 let.

Prejšnji teden je v neki kavarni vzel nekemu policistu revolver in si ga je ogledoval. Ko ga zopet da nazaj, se revolver sproži in krogla prestrela Bacardiju trebuh in se zapči v hrbtenico. Nagajanje je zastrupljenje krvi, kateremu se je še pridružila pljučnica.

Po svojem starem očetu je skupno s svojimi tremi brati podedoval tovarno, ki izdelava na dan 25.000 galon ruma in je prispevala 50 milijonov dolarjev k premoženju Bacardijske družine.

Bacardi je bil vzgojen v Združenih državah in se je tudi leta 1916 poročil z neko Amerikanko, leta 1917 pa se je od nje ločil.

HOOVER IZGUBIL DOSTI DENARJA

Ko je postal predsednik, je znašalo njegovo premoženje štiri milijone dolarjev. — Sedaj samo še \$700.000.

Washington, D. C., 25. julija. — List "Fortune" popisuje, kako se je premoženje predsednika Hooverja skrcilo od štirih milijonov na \$700.000.

Od \$100.000 letnih dohodkov pred dvajsetimi leti so se predsednikovi letni dohodki poleg predsedniške plače \$60.000 skrcili na \$35.000.

Hoover je največ izgubil pri Intercontinental Development Company, katero je ustanovil s svojimi prijatelji s kapitalom \$2.400.000 leta 1920 in v kateri je imel Hoover polovico delnic.

Družba je izgubila \$600.000 pri listu "Washington Herald". Pri drugih svojih podjetjih ni napravil nobenega denarja ali pa je zelo veliko izgubil.

Svojo pot k bogastvu je pričel Hoover s prodajo neke kitajske premogarske družbe angleškemu sindikatu. Hoover je bil s posredovanjem angleškega sindikata ravnatelj kitajskega urada za rudnike v provinciji Chihli in Jehol. Za svoje delo je dobil Hoover 22.140 polnoma plačanih delnic.

Od tega časa si je Hoover pridobil veliko premoženje s kupovanjem in prodajanjem rudnikov. 95 odstotkov svojega premoženja si je pridobil potom kupčije in 5 odstotkov za svoja inženirska dela.

VILJEM DELA SKRBI HOLANDSKI

Haag, Holandska, 25. julija. — Vsled opetovanih vesti, da se prejšnji nemški cesar Viljem H. vmešava v politiko, je dovedlo poslanca Vosa, da je v parlamentu vprašal ministrskega predsednika, kake korake je napravila vlada, da prepreči to njegovo delovanje.

Zadnje mesece so bila mnogokrat omenjena imena prejšnjega prestolonaslednika princa Friderika in njegovih bratov v zvezi s političnim delovanjem v Nemčiji.

Pred kratkim sta prestolonaslednik Friderik Viljem in njegov brat princ penadoma obiskala Doorn in javnost je polagala na ta obisk veliko važnost.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIRKO BRODNIK:

MALA SMRT

Tisto jutro je Margit prišla zgodaj iz službe. Okoli zadnjega je bilo in ljudje za zabavišča niso imeli denarja. Ob treh zjutraj ni bilo nobenega gosta več v kavarni, zato je gospodar poslal eiganske godelce domov in zaprl. Margit je v naglici popila kavo in šla za njimi.

Kako čudno se ji je vse zdelo! Drugače je bil že velik dan, ko je hitela po lici, in zaspanih ljudi vse polno, danes pa toliko da je srečala nekaj pomotačev, ki so šli na delo, in tu pa tam zapoznlega pijanca.

Utrujenja je bila. Druge dni je spala, včeraj je bil pa njen Ljerk bo bolan, stokal je, da ga boli glava, zato se ni upala zaspati. Zvečer pa je prišlo nekaj gostov in neprestano je morala s njimi plesati.

Kako zapuščenost so odmevali koraki po ploščini! In kako se je vlekle pot. Hice ni hotelo biti konec in kam mora potem se vse iti. Po tistih zapuščenih ulicah se vleče pot kakor kača.

Sama nase se je jezila. Kolikokrat je že rekla, da se mora preseliti bliže, ko pa je prišel čas, se je premislila zaradi Ljerk. V hiši je stanovala stara Mandička, Istranka, ki je imela otroka tako rada. Sirota stara je v vojni izgubila tri sinove in mož ji je preldvema letoma umrl. Potem se je tako navadila na Ljerk. Preveč hudo bi ji bilo, če bi ga izgubila. Da, samo zaradi Mandičke je ostala.

Pospešila je korake. Prišla je v oke ulice; tam nekje je bila hiša, kjer je stanovala. Gori, visoko v tretjem nadstropju, čisto pod streho, in strp male sobice je bil tako nizek, da ga je dosegla, če je iztegnila roko. In vrata tako nizka, da je morala skoraj skloniti glavo. In okno tako majhno, da ni

mogla iztegniti komolcev kadar je gledala skozenj.

Vendar je imela rada to sobico. Nekaj domačega je bilo v njej, saj je tu lahko počela vse, kar je hotela. In Ljerk je imela tu, čeprav je bila le malokdaj z njim. Kadar je bil pokonci, je ona spala. In spala je vsak dan od sedme zjutraj do šeste zvečer. Čedalje več spanja je potrebovala, čedalje več.

Odklenila je hišna vrata. Kakor pod nebo so se vlekle stopnice gor v podstrežje. Ko je vtaknila ključ v ključavnic, je začela v sobi tihe korake. Pa ne da bi...

Naglo je odprla vrata. Pred njo je stala Mandička.

"Gospa Margit... Ljerk!"

Starka je strmel vanjo. Margit je videla, kako so bile gube na njenem čelu še globlje, ostreje. In lepa svilena ruta, ki je ni Mandička nikdar vzela z glave, ji je zlezla na vrat, da so se pokazali redki sivi lasje, ki jih še nikdar ni videla.

"Kaj je, Mandička?" se je prestrašila in jo pograbila za roko.

"Kaj je Ljerk?"

"Hudo je bolan," je komaj izdala Mandička iz sebe. Potem odločneje ponovila: "Hudo bolan."

"Hudo, pravite?" je vprašala. Odrinila jo je in planila k postelji.

"Ljerk!"

Malček se ni oglašil. Njegova lička so rdele kakor pirih in težko je dihala sramot. Toliko da je malo pogledala.

"Ljerk!"

Položila mu je roko na čelo, pa jo je naglo umaknila. Vroče je bilo čelo in zazdelo se ji je, kakor bi jo bilo nekaj spekle.

"Mandička, zdravnik!" je naglo rekla. Stopila je k omari in prebrala denar. Šele potem se je zavedla, da česa takega od starke ni

more zahtevati. Zdaj, ob tej uri naj gre po zdravnika! "Ne, ostani tu, sama pojdem," je nato dejala.

In res je šla. Od vrat do vrat. Zvonila je, toda povsod so jo odpravili, da zdravnik ni doma.

Kar otopena je za vse. Sama ni vedela, kjer se je te toposti nalezla. In vendar ga je imela tako rada, svojega Ljerk.

Spomnila se je: Tudi takrat, ko je umrl mož, je bila taka. Potem so jo opravičali, da je bila vesela, ker se ga je iznebila. Saj je sam pil in igral. Da, samo pil in igral je njen mož, lepi primas Geza, samo pil in igral, ona pa je morala služiti denar. Toda rada ga je imela.

Napoved je le dobila zdravnik, ki je šel z njo. Pregledal je otroka in rekel, da je vse v bojnih rokah. Davica. Obkladke je predpisal in dejal, da se čez dan spet vrne.

Ljerk je trpel. Dobro je ao vedela. Opazovala je, kako so s težavo in počasi dvigala drobna malčkova prsa. Napravila je obkladek. Malček vzdihel in zaskeperal.

Utihi moko enjjo

začela prvo besedovih ust se je nenadoma nekaj v njej zbudilo. Zazdelo se ji je, kakor bi se nekaj trgalo od nje. Koček nje same.

"Moraš, Ljerk, zdravnik je tako rekel."

Zavekal je. Potem je potegnil enjjo s čela in se jel premetavati po postelji.

Čedalje aenjeje ji je bilo pri srcu.

"Priden moraš biti, ubogati moras mamico. K stari mami pojdeva v nedeljo, in Mandička z nama. Tako lepo je pri stari mami. In če boš pridn, ostanova dolgo tam."

Sama ni vedela, kaj je govorila.

Nenadno se je zbudil v njej glas, kakor takrat, preden je Geza umrl. Prav tako, in škodoželjno ji je prišepetaval: "Nikamor več ne pojde Ljerk!" In govorila je, skoraj kričala, pa je bil glas močnejši od nje.

"Nikamor več ne pojde Ljerk!"

Medla groza jo je obhajala. Roka, ki je ležala na blazini in jo glagila, je podrtela. Še opazila ni tega. Še stare Mandičke ni videla, ki je prav tisti trenutek stopila k njej in ji prestrašeno pogledala v obraz.

"Gospa Margit, kaj vam je?"

Kakor bi jo bilo nekaj zviljo, je takrat zlezla Margit v dve gube. Potem je odmahnila z roko.

"Pustite me, Mandička!"

Mandička je šla. Margit je potegnula stol od mize in se spustila nanj. Drobno Ljerkovo telese se je treslo, kakor bi golo ležalo v sengru.

"Ljerk, že v soboto popoldne pojdeva k stari mami. In Mandička gre z nama. Lepo je pri stari mami. Ljerk. Dolgo ostanova tam. In videl boš, videl boš, kako je lepo pri stari mami. Obkladek ti bom dala na čelo."

Vstala je in spet namočila enjjo v vodi. Potem jo je očela, kar so ji dale mož. Zravnala jo je in jo hotela položiti Ljerk na čelo, toda malček se je branil. Iztrgal ji jo je iz rok in se skril pod odejo.

"Ne, ne!"

"Ljerk, v soboto pojdeva! — Ubogaj!"

Kakor v vročici je ponavljala te besede. Kakor bi se hotela uprati glasu, ki ji je šepetal zlovesne besede in ni hotel utihniti.

"Ljerk!"

Zdaj se malček ni ganil in tudi odgovoril ni. V blaznem strahu je prišla njegovo ročico in jo stisnila k sebi.

"Saj ni res, saj ni res," se je hotela prepričati. "Se pojde Ljerk ven. K stari mami pojde v soboto in tam ostanova."

"Nikamor več ne pojde Ljerk," je ugovarjal glas.

Potem je nenadoma utihnil. Kakor ga je iskala, ga ni bilo več nazaj. In oddahnila se je in strah jo je minil. Kakor je bil prišel, tako je šel. In potem je zaspala na stolu. Glava ji je omahnila na posteljo in tam obležala. Prav nič ni večeraj spala...

Zbudila se je šele proti večeru. Nekdo je odprl vrata. To jo je prebrnilo. Mandička je bila.

"Kako je Ljerk?"

"Ljerk!" Zmedeno jo je pogledala. "Ljerk!"

Potem kakor bi se bila zavedla. Z roko si je segla v lase. Počasi je obrnila pogled na posteljo. In vsega se je spomnila.

Roka ji je zlezla k mali glavi in jo pobožala. In razgrnila je otrokove zlate laske, ki so pokrivali čelo. Potem se je sklonila k njemu. Niti za trenutek je ni vzdihela roka na mrzlem čelu.

"Dobro mu je, Mandička!"

Ko je starka vsa srečna odšla, je počasi vstala.

"Spančkal, Ljerk. V soboto pojdeva k stari mami in Mandička gre z nama..."

Odprla je vrata in se opotekla po stopnicah.

Stev. 39. La Boheme 90
Stev. 47. Misterij dabo 1
Stev. 48. Tarzanove življ 90
Stev. 49. Tarzanov sin, trd vez 120
Stev. 50. Silka De Graye 120
Stev. 51. Slov. balade in romance 30
Stev. 52. V mešču 1
Stev. 53. Namščljni bolnik 50
Stev. 54. To in onkraj Sotke 30
Stev. 57. Tarzanova mladost, trd vez 120
Stev. 58. Glad (Hamsun) 90
Stev. 59. (Dostojevski) Zapiski iz mrtevga doma, I. del 1
Stev. 60. (Dostojevski) Zapiski iz mrtevga doma, II. del 1
Stev. 61. (Golar) Bratje in sestre 70
Stev. 62. Idijet, I. del (Dostojevski) 90
Stev. 63. Idijet, II. del 90
Stev. 64. Idijet, III. del 90
Stev. 65. Idijet, IV. del 90
Val 4 deli 325
Stev. 66. Kamela, skoci ubo sivan-ke, veseloigra 45
Slovenski plantolji II. sv.:
Petromar povest, Mersvato st-ke, Voljeda Pero i Perica, Č-tice 250
Knjige pošiljamo poštne preste
"GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
NEW YORK

NALEZLJIVE BOLEZNI V DRAVSKI BANOVINI

Glasom uradnega izkaza banske uprave v Ljubljani je v dobi od 8. do 4. junija tega leta obolelo v dravski banovini na nalezljivih boleznih 392 oseb in sicer: na ošpicah 196, na dušljivem kašlju 20, na šenu 19, na tifuznih boleznih 8, na krčeviti odreenelosti 4, na vnetju možganov, na otročniški vročici in na otrpljenju tilnika pa po 1.

KONEC VELIKE LJUBEZNI

Italijanski antifašist Domenico Bivone, ki ga je fašistično izredno sodišče obsodilo na smrt, je imel lju bico. 24 letno dumajsko plesalko Greta Blaho, ki jo je isto sodišče obsodilo na 30 let ječe, češ da mu je pomagala pri pripravih teh atentatov.

Preden so Bivoneja odvedli na morišče, je izrazil željo, da bi Greta se enkrat videl. Tež želji so ugodili in prišlo je do pretesilnega prizora med obema mladima človekoma. Greta se je onesvestila, njega so potem odvedli k ustrelitvi in je padel, zadet od 24 krogel, mirno in ponosno; zadnja beseda, ki jo je vzkliknil, je bilo njeno ime. Plesalka pa je zaprta ta čas v rimskih sodnih zaporih, kjer jo je obiskal tudi nje zagovornik. Ta pripoveduje, da je sicer vsa bolna od žalosti, da je pa ne skrbi toliko njena lastna usoda, kolikor usoda njene matere in sestre, ki živita na Dunaju in sta bili navezani doslej edino na njeno podporo. Prosila je zagovornika, naj bi materi priskrbel kakšno podporo, kajti drugače jo čaka z drugo hčerjo najbolj črno pomanjkanje.

Te dni pa je mati prejela njeno pismo, ki ga priobčujemo dunajski listi. V tem pismu piše nesrečnica med drugim:

"Moja mala, draga mati! Ne moreš si predstavljati, koliko trpim ta hip, ko ti moram poročati o svoji usodi..."

Gotovo si o vsem poučena iz listov in morda je tako bolje, ker nisem v stanju, da bi mogla razsodno misliti. Preveč trpljenja sem prebila te dni in ga trpim še zdaj..."

Kako boš premagala ta udarec usode, je moja glavna skrb in moji možgani se mučijo, da bi našli tolažilne besede zate. A vse zaman! Komaj dojemam, kar pišem in če se nisem zblaznela, dolgo ne bo več trajalo..."

Mati, tako sem sama, tako zapuščen, bolečina mojega srca je prevelika in neznošna..."

Toda nesreča me ne sme umoriti, moram imeti moč, da mislim nate..."

Mati, prosim te tisočkrat odpustanja za vso bolelost, ki sem ti jo prizadejala. A prisegam ti, prisegam ti na sveto smrt Bovonejevo, da se grenko pokorim za svojo veliko ljubezen.

Prisegam, da nisem nikoli napravila niti enega izmed zločinov, ki mi jih očitaš.

Ti sama, ki veš in si videla, kako meskončno sem ga ljubila, boš razumela, kaj trpim zdaj, ko sem ga izgubila na tako strašen način..."

Prosimo, mati, moli zanj in mu ničesar ne očitaj, kajti nisi slišala njegovega opravičila in tudi jaz nisem do trenutka njegovega zagovora poznala njegovih motivov...

Morda bo kazalo tvojih hčere — pusti jih!

Ti me poznaš in veš najbolje, kako daleč sem bila vedno od tega in sem še, da bi zašla s prave poti.

Svojo glavo nosim ponosno in visoko kakor vedno in hočem, da storim tudi ti tako... v dokaz, da mi verjameš!...

S to sodbo so me moralno ubili... A vem pred Bogom, da sem nedolžna...

Če bi ne imela tebe in male sestre Hede, bi bil ves čas moje kazni posvečen samo žalovanju po mojem nepozabnem Mingu (Bovoneju, op. ur.). S tem bi mi dokazala, da mu ostanem zvesta tudi preko groba..."

Kakor poročajo dunajski listi, pripravlja avstrijska vlada potrebne korake, da bi dosegla pomilostitev nesrečnega dekleta. Tudi zvezni predsednik sam se zanima za njeno usodo in morda se bo le posrečilo, da jo vrnejo ubogi materi.

ZADNIJ PRALJUDJE

Na Adamanskem otočju med Sprednjo in Zadnjo Indijo živi nenavadno ljudstvo, ki šteje komaj 120 glav in ki bi bilo moralo izumreti prav za prav v predpotopni dobi, kamor spada po vsej svoji vnanjosti. To so andamanski pritlikavci.

Že davno je človeštvo vedelo nekaj o tem ljudstvu, toda najbolj divji malajski pirati si niso upali pristati na njihovem otočju, kjer so domačini umorili vsakega tučca. Šele leta 1858 so se izkreali tu Angleži in osnovali kazensko kolonijo za politične ujetnike iz bojev za indsko neodvisnost. To kolonijo so imenovali Port Blair in le redke britske ladje z jetniki ali pošto za paznike jo posejajo. Proti jutru zapira kaznjenec vrata v svobodo neskončni, samotni indski ocean, proti severu jim pobež branijo v svojih nedostopnih pragozdovih strašni Jaravi za zastrupljenimi puščicami, andamanski pritlikavci, o katerih ne vemo skoraj nič drugega nego ime.

Nekoliko bolje poznamo njih sorodnike Onge, od kar jih je obiskala leta 1926 ekspedicija pod vodstvom nemškega nenejaka dr. Egon von Eickstedta. Tri huda leta je učenjak prebil med njimi in da si je pridobil njihovo zaupanje, je moral poslati nazaj skoraj vse svoje spremstvo in policiste, ki mu jih je dala na razpolago angleška oblast. Z vsakovrstnimi prijaznostmi in majhnimi rdečimi biseri iz stekla si je zagotovil naklonjenost divjaškega rodu. Učenjak pripoveduje zanimive stvari.

Ti Andamanci so vsi pritlikavci. Moški dosežejo največ 148 cm v višino, ženske še manj. Leto in dan tekaajo nagi okrog same ženske nosijo okrog bokov šope slame — a bolj za lišp nego za obleko. Podnevi pletejo te ženske slamnice, pri čemer jim kot orodje rabijo le — zobje. Drugo njih glavno opravilo je to, da brijejo možgani s steklenimi črepinami in sličnim glave. Moški skrbijo spet za hrano, ki sestoji v glavnem iz rib. Ribe lovijo s puščicami. Za poslastico jim je želva mast, ki jo s slamicco srkajo iz majhnih, pobrvaranih lesenih lončkov. Oklepi želv jim rabijo spet za denar, kajti drugače ne poznajo. Za te oklepe dobivajo od kaznjencev steklenih biserov in črepinj — to je vse, česar si želijo od evropske kulture.

Najbolj čudno na tem rodu je to, da predstavljajo praprebivalstvo naše zemlje. Pred neznanimi tisočletji so njihovi predniki živeli na azijski kopnini kot pripadniki mogočnega pritlikavskega plemena. To plemo je iz neznanega vzroka propadlo in ostanki so se rešili na oddaljeno otočje. Tu so prespali v svoji prvotni divjosti in krvoločnosti vso desetstisočletno zgodovino človeštva. Dotik s civiliziranim plemenom jim ni del dobro. Še pred 70 leti jih je bilo do 60000 glav, danes jih ni več ne-

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

go 120. Kaznjenci so zanesli med nje boleznih, ki se jim njihov organizem ni mogel upirati. Ostalo so storili misijonarji, ki so hoteli te bednike privaditi obleke in hiš. Oboje je vplivalo nanje katastrofalno. V zadnjem času jih je skušala angleška oblast rešiti s posebnim zaščitnim zakonom, a vse kaže, da je prepozno. V nekoliko letih bo izginil pač zadnji pračlovek s površine zemlje.

PRINC V TUJSKI LEGIJI

Danski princ Aage, bratranec kralja Kristjana, ki je že prej leta služil v francoski Tujski legiji in jo je pred letom dni ostavil v činu stotnika, se je vrnil v legijo in odide čez čas v Indokino. Princ je mislil, da bo našel v trgovini ali industriji kakšno nameščenje, kar se mu pa zaradi gospodarske krize ni posrečilo. Zato se je vrnil. Bil je dolga leta v Maroku s svojo zeno iz rodbine grofov Calvije in 17-letnim sinom. Princ bo najprej izdelal generalstabi tečaj in odide kot major v Indokino.

AVTOMOBILI S PLINSKIMI MASKAMI

Neka nemška tvrdka je zgradila aparat, ki bi ga lahko imenovali "plinska maska za avtomobile" in ki mu je naloga, da zadrži vse strupene pline in smradove iz izpuhov motornih vozil. Česta motornih mest tedaj ne bodo več nadlegovali ti neprijetni spremljevalci beninskoga motorja.

V glavnem gre za pline ogljikovega oksida, ki so povzročili že marsikatero zastrupljenje in smrtni primer, zlasti v zaprtih garažah. Te pline spremenijo z oksidacijskim procesom v ogljikov dvokis, ki ni nevaren. Maska zavzema le malo prostora, stane razmeroma malo in jo je lahko ravnati.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POVESTI IN ROMANI

(Nadaljevanje.)

Piat zvona	40
Pri stricu	60
Prat bolji	30
Patrica, povest iz irske junaške do-be	30
Prva ljubezen	50
Pa gorah in dolinah	80
Pol litra vipavca	60
Poslednji Mehikanec	20
Pravljice H. Majar	30
Predtržani, Prežern in drugi svet-niki v gramofonu	25
Prigodbe čebulice Maje, trda vez 1.	75
Ptice selivke, trda vez	75
Pred nevlito	30
Popotniki	60
Poznava Boga	30
Pirbi	30
Povodenj	30
Prasli Judek	25
Prisega Hurovskega glavarja	30

Pravljice in pripovedke (Košutnik)

1. zvezek	40
2. zvezek	40
Prve med indijanci	30
Preganjanje indijanskih misijonar-jev	50
Robinson	30
Robinson Crusoe	60
Revolucija na Portugalskem	30
Rdeča lu bela vrtnica, povest	30
Roman zadnjega cesarja Haba-buriana	130
Rdeča megla	70
Rdeča kokarda	120
Serfant Diavolo, vez.	100
Slovenski šaljivec	40
Slovenski Robinson, trd. vez.	70
Strie Tomova kočja	30
Sueški invazija	30
Skrivnost najdenke	35
Skoci Mirne Indije	30
Sanjska knjiga, mala	90
Sanjska knjiga, velika	100
Sanjska knjiga, (Arshaka)	150
Spomni Jugoslovanskega dobro-voljen, 1914-1918	135
Bredomel, trd. vez.	40
brošura	40
Strahotno vojno	50
Strijavica, 4. sv.	25
Strijavica, 5. sv.	25
Strijavica, 6. sv.	25

Spomin znanega potovalca 150

Stritarjeva Anthologija, broš 80

Sinto Sesto, povest iz Abrucev 30

Sin medvedjeja lovca, Potopisni roman 30

Študent naj bo, V. zv. 35

Sveti Netburga 35

Spisje, male povesti 35

Stezaledce 30

Stekel Samotarke 35

Svetla not 30

Svetlobe in sence 120

Silke (Meško) 60

Spake, humoreska, trda vez. 90

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trd. vez. 90

broširano 70

Othelo 70

Sen Kresne noči 70

Skrivnost najdenke 50

Splošna Knjižnica:

St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broširano 35

St. 2. (Rado Murnik) Na Bledu, izvirna povest, 181 str., broš. 50

St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 delj., broš. 105 strani 35

St. 4. (Ovetko Golar) Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano 50

St. 5. (Fran Mikšinski) Gospod Fridolin Zolna in njegove družni sin, veselomodre črtice I, 72 strani, broširano 25

Trpljenje ljubezni

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

2

(Nadaljevanje.)

— Torej, vzemi si ga za vzgled. Ako bi bila tvoja volja in moč tako velika in močna kot si ti sam, potem bi bil kaj dosegel. Toda tebi se nič ne ljubi, si se polenil in ne veš, kaj hočeš. Zdravi se — Mirko se postavi ravno in salutira — na povelje, gospod oče, bo storjeno! Zdravil se bom!

Smeje se začudenemu in jeznemu očetu obrazu in predno je oče mogel izgovoriti kako besedo, je bil sin že zunaj.

V njegovi sobi na pisalni mizi ste bili dve krvavo rdeči vrtnici ki ju je takoj opazil. Prime jih in jih poduha. Dotik žametastih rožnih listov mu je bilo kot gladenje mehke, ljubeznjive ženske roke.

— Hola! — pravi tiho. Četudi ni bilo nobenega pisemca s pozdravom, je vendarle vedel: vrtnice so bile od nje! Kako mu je bilo dekle naklonjeno! In vedela je, da niti najmanj ni mislila na žentev in iz gotovih vzrokov na kaj takega tudi ni mogel misliti.

Kako tudi? — Z nasmehom, kateremu je bilo primešane malo bridkosti, pogleda na rokopi, ki je ležal mogočno in izzivajoče na zeleni preprogi pisalne mize.

Kdaj je nazadnje pisal? Pred enim tednom, pred dvema tednoma? Ali je že bilo mogoče celi mesec? Komaj je še vedel.

Nekam ravedno lista po njem. Kje je vendar nehal? Da, v zadnjem prizoru drugega dejanja, česar kar ni mogel izgotoviti po svoji volji in ravno ta prizor je bilo tako zelo važen, ker je v njem ves izraz tragičnega življenja njegovega junaka — čegar tragedija je bil njegov ideal.

O, ali ni bila to tudi njegova lastna tragedija? Idealist je bil — navzlic vsem robotstvom svojega življenja!

Z roko si podpre glavo. Z nagubanimi obrvmi srpo zre predse. Veselje in razpoloženje do dela mu je manjkalo. In tako pogosto! In da bi se šilil? Potem šele ne bi bilo nič. Kar teči je moralo izpod njegovega peresa, ki mu ni nikdar bilo dovolj hitro, da bi napisalo na list misli, ki so mu neprestano vrele iz duše. Kako je vse živelo in vrelo v njem! Bil je poln misli, ki so preobračale svet — moral je nekaj povedati — samo da ne bi imel nesrečne slabosti, ki ga je v najboljših mislih in načrtih vstavila — in poleg tega njegova lenoba — to pa je bilo najhujše! Lenoba, da mu je vzela veselje do dela in da je bil celo vesel, ako ga je kaj zmotilo pri delu.

Oče je imel prav — njegova največja napaka je bila lenoba in narava brez volje, da bi jo premagal.

Životaril je dalje — eden dan je potekel kot drugi in ko je bil konec tedna, je preživel v brezdelju in ni napravil ničesar. Žalostno je bilo. Sam si je očital vse, ker je sam izprevidel, pa je bil pre slab, da bi preduragal.

O, ko ne bi imel Ule! Zadrževala ga je, da se ni popolnoma izgubil. Dobro je to vedel in bil ji je hvaležen. In njegova mati tudi. Kolikokrat je govorila o njej na ljubeznjiv, materinski način, kar mu je zelo ugajalo, kajti stara žena je zelo obsojala vse delovanje in mišljenje današnje mladine in se ni mogla živeti v nazore novega časa. In Ula ni prav nič prikrivala svojega dobrega duha in angela varuha. In tako se je zgodilo, da je Ula ob nedeljah popoldne večkrat pri njih bila kavo. Tako je odločil Mirko in mati se je morala ukloniti njegovim željam.

Ako mati ne bi mnogo pričakovala od Ule, ne bi nikdar ljubila svojega sina, ali pa, kot so sedaj rekli, njegovi prijatelji, do volila mesta pri mizi. Tako pa je izgledalo, kot da od dekleta mnogo pričakuje. Mirko je tako dobro znal brati v materinem sreju. Prijazen se ji je smejal, ker mu ni mogla prikriti svojih misli.

Vzame Ulo sliko, ki je stala na desni strani pisalne mize in se zatopi v opazovanje njenih potez. Bil je navaden, mičen, prikupljiv in zanesljiv obrazek v okvirju skrbno počesanih plavil las in a tiho zvesto gledajočimi modrimi očmi.

— Ula! Ljubezen — pravi tiho in nežno poboža sliko, predno jo odloži.

Beli listi iz njegovim rokopisom, so ga vabili, nato ga odbijali in zopet vabili. Ali se bo danes mogel prisiliti, da bi delal? Pred uspeh so bogovi postavili potne kaplje. Pogleda na uro — pol štiri. Do večerje so še štiri lepe ure — zares bi se izplačalo pričeti. Toda poprej za okrepčilo še en konjak. Spodnji predal njegove omarice je bil poln raznovrstnih srečnih okrepčil. Bile so steklenice vseh velikosti, oblik in vsebine, da je bil včasih v zadregi, kaj bi si izbral. Konjak je bil navadno zanj najboljši. Ravno pride mati s kavo. Stoji med vrati s krožnikom v roki.

— Mirko! Ali že zopet? In celo popoldne? — pride očitažoe in skrbljivo skozi njene usnice.

— Mati, misliš, da se sme piti konjak samo po jedi, po mastni pečenki in po večerji? Meni pa vedno tekne.

— Žalibog! Mirko, piješ preveč. Ali delaš? Skuhala sem ti posebno dobro kavo.

Z veseljem sem že opazil, da nisi štedita s kavo.

V kavo še dene sladkor, nato jo pa popije in jo zalije s konjakom.

— Mirko, ali mora to vedno biti? — Mati v skrbih maje z glavo. — Saj prej nisi bil tak. Ne smeš toliko piti!

— A, kaj; vsemu se človek privadi. V vojni se človek nauči različnih stvari. Marsikomu je to tudi pomagalo, pozneje pa ostalo kot prijetna navada.

— Ki je ne moreš več opustiti. Žal! Tudi Ula je tako v skrbih za tebe. — pravi mati tiho. — pred kratkim je celo jokala.

Jezno poskoči Mirko in s težkimi koraki premeri sobo.

— Zakaj? Tebe mora pustiti v miru! Saj je vendar drugače tako pametno dekle —

— Mirko, veseli me, da si njej padel v roke. Saj bi mogla tudi katera druga! Ula zna držati denar, razume se na gospodinjstvo in gospodarstvo, je zelo pametna — samo to — z vzdihom in majnjem z glavo se prekine — tega ne morem razumeti.

Mirko smeje položi roko na njeno ramo in ji pogleda v ljubeznjivi obraz.

— Česa ne moreš razumeti? Da je Ula dobra do tvojega velikega sina? Ali tega res ni mogoče razumeti?

Pri tem se mora tudi mati zasmiejati.

— O, to pač razumem. Toda pri tem dela proti dosedanjim navadam — saj hodita že skupaj cela tri leta — in prav gotovo pogosto pomisli, kaj še bo iz tega. Saj jo boš vendar poročil?

— Nikdar ji tega nisem obljubil. Takoj spočetka sem ji popolnoma jasno povedal, da ne mislim na ženitev — iz tega in onega razloga. Ali je kdaj tebi —

— Ne, Mirko, nikdar! — pravi gospa Levčarjeva naglo, — samo moja želja je, da enkrat prideš v urejene razmere.

— Mati, kaj imenuješ urejene razmere? Na kaj naj se oženim,

četudi bi imel to mačjo misel? Ali bi hotel oče preživljati mojo ženo in mojo družino? Jaz tako malo zaslužim, da še zame ni dovolj. In ko bi imel še življenjske skrbi, potem pa v resnici ne bi mogel prav nič delati.

— Mirko, samo ko bi bilo tiskano kako večje tvoje delo. Potem bi lažje izhajal z očetom in Robertom, ko bi videla uspeh.

— Uspeh! Da, kralj uspeh! To je največjega pomena! Toda pot do njega —! Posuta je z ostrim kamenjem in trnjem, da si človek razpraska noge. In vse nadloge pri delu: sree polno boječih dvomov, ki ga stresajo sem in tja, in podati ti želi najvišje in najgloblje, pa se boji, da ni zmožen.

— Mirko, ko bi le enkrat pisal kaj lažjega, nekaj, kar ljudje radi bero. Potem boš dosegel ime in je tudi zate lažje.

Nad materino priprostopostjo se mora smejati.

(Dalje prihodnjič.)

KDO JE NERVOZEN?

V berlinskem zdravniškem društvu je govoril prof. Bergman o nervozni. Poudaril je, da se zloraba te besede zmirom bolj kreči in da nevrasteniki zmirom bolj ozdravljajo. Napačno pa bi bilo misliti, da je nervoznosti manj kakor kdaj prej. Stvari stoje drugače. Mnogo boleznih, ki so jih še nedavno smatrali za bolezni živcev, je medicinska veda v zadnjem času uvrstila med organske bolezni. Bolezni srca in ledelca so se pri tem številni najbolj pomnožile.

Kakor pa imamo nevrastenike, ki so organsko bolni, tako imamo tudi takšne, ki sploh niso bolni. Ni namreč nervozen vsakdo, ki se boji mišjega škrtanja, ki se pri najrahlejšem nočnem čemu prestraši vlomilev, ki se križa, če se bliska in grmi, ki mučka papir v svojih rokah ali pa črta s svinčnikom po mizi. Mnogi teh "nervoznih" bolnikov vobče niso nervozni, ampak slabo vzgojeni. Kdo je torej resnično nervozen?

Ptič se spozna po perju, diabetik po izločevanju sladkorja, revmatik po zateklah členkih. Diagnoza nervoznih bolnikov pa je mnogo bolj zamotana. Nadloge, ki mučijo nervozne, so namreč sila mnogovrstne, številne in se rade menjavajo. Nekoga boli glava in smatra, da je to začetek otrplosti tilnika, ali pa se boji, da so to resni opominj povapnenja žil. Drugače mučijo motrične motnje, roke se mu tresejo, da ne more držati med prsti lahkega peresa, dočim lahko dvigne kovčeg. Tretjega muči nespečnost, četrti toži, da ima preobčutljivo kožo, petega vedno zebe v prste, ima vedno izpuščaje, se neznosno poti, je vedno zaprt itd. Skupna lastnost vseh teh bolnikov pa je, da se vse delovanje njihovih živcev prenaglo in premočno razvija. To razburjenje živcev pa vpliva na najoddaljenejša polja človeškega organizma.

Ti pojavi so lahko neprijetni in zoperni, bistva nervoznosti pa le ne povedo. Kajti vsi ti pojavi se lahko javljajo tudi pri sicer zdravih osebah, in sicer kot znaki izčrpanosti in utrujenosti. Šele po tem, da ti pojavi niso zgolj enkratni, marveč se ponavljajo in se vzgnezdi, jo v človeku ter postanejo središče njegovega neugodja in se "zarijejo" vanj, nazaj more prepričati, da je bolnik pravi nevrastenik.

Seveda so takšnih stanj skrivni mnogi strupi, ki jih moderni človek uživa in se jim ne more upreti. Alkohol, nikotin, kofein — to so poglavitni čimtelji pogoste nevrastenije in njeni najboljše pospeševalci. Temu pa se pridružujejo še skrbi, bolečine, strah in bojazni. Mnogo tega je kriva tudi slaba vzgoja. Navrasteniki povečujajo sami svoje trpljenje, ker ne store nič v lasten prid, ampak mečijo, da jim morajo vsi odpustiti, ker so pač "bolni".

Najboljši lek za nervoznega človeka je počitek, odmor, vzdržnost v pogledu zauživanja strupov. Pri nevrastenikih, ki so prinesli slabe živce s seboj na svet, je seveda težje. Morajo se štediti in utrjevati z gimnastiko, masažo, s kopelji in elektriki. Le v skrajnih primerih so dopustna zdravila kakor n. pr. arzen, železa, brom in baldrijan.

Važno je tudi to, da izziva telesno neugodje skoraj vedno duševno nerazpoloženje. Ljudje postanejo v takšnih primerih brezbržni, neodločni in nesikurni. Pri takšnih bolnikih je silno važno, da se začne s pravem času z duševnim zdravljenjem. Vendar se je treba i tukaj držati načela, da ne sme bolnik nikoli razmišljati o bolezni. Skrb za njo naj prevzame zdravnik, ki bo umel razpršiti pomisleke in dvome, ki grenijo bolniku življenje.

DELAJSKA STRANKA ZAHTEVA DRŽAVNO KONTROLO NAD ANGLEŠKO BANKO

London, Anglija, 25. julija. — Delavska stranka je izdala obširno poročilo o banketu in finančnih zahtevah v njem, naj bo Bank of England pod državno kontrolo. Bančnega guvernerja naj imenuje vlada, uprava naj bo pa pod vodstvom posebnega kabinetnega člana.

BIGAMIST IZ POZABE

Napravnik (instalater) Fritz Springer iz Kraljeva je bil komaj leto dni poročen, ko je moral v vojno. Po vojni se je naselil v Berlinu, ne da bi se brigal za svojo ženo in se je tu leta 1925 celo znova poročil — ne da bi bil ločen od prve žene.

Nihče ni vedel, da je bil kdaj sploh kdaj poročen in ko mu je štirileta pozneje druga žena umrla, je bilo videti, da ne bo njegova nezvestoba nikoli prišla na dan. Pa je pred kratkim le prišla in Springer je moral pred sodnike, da se zagovarja zaradi dvoženstva. Tu je najprvo izpovedal, da je mislil ob času drugega zakonca, da mu je prva žena že mrtva, potem pa je spremenil taktiko in je trdil, da se sploh ni več spominjal prve žene in da bil kdaj bival v Kraljevu. To izgubo spomina mu je baje nakopala vojna. V strelskelem jarku ga je nekoč zasula granata in je ostali čas vojne prebil v raznih bolnicah za razne duševne bolezni. Tudi pred vojno je bil nekaj časa v umobolnici.

Preiskava je ugotovila, da je vse to res, a da Springer pretirava svojo neodgovornost in da ima prav dober spomin. Tako mu ni zagovor nič pomagal in bo moral šest mesecev presedeti za zamerjenimi okni.

OTOK BLAŽENIH

Samo nekaj ur hoda od Southamptonu leži se zdaj fevdalna država, ki šteje komaj 500 prebivalcev. To je otok Sereg ali Sarg, kjer vlada neomejena ga. Hathaway pod starim naslovom "Dame d'Ille Sere et Dependences". Parlament in uprava državnice ne smeta zasedati in poslovati, kadar vladarice ali njenega namestnika ni doma. Vladarica ima tudi pravico vložiti proti vsakemu sklepu parlamenta veto. Noben tovrstni avto ne sme na otok. Državnice ne pozna davčnih eksku-torjev, ne policajev, ne zločincev, ti od živih kokiši. Samo vladarica ima pravico pobirati tako zvano "okriljeno takso", poseben davek, ki ga morajo državljani plačevati od živih kokiši. Safo vladarica sme imeti psico, drugače pa nima na otoku nihče te pravice.

O zemljiškem posestvu na otoku ni mogoče testamentarno odločati. Če lastnik nima do petega kolena dediča, pripade posestvo vladarici. Samo ona ima pravico rediti golobe. Kljub temu so pa njene pravice pravno omejene. Ker nimamo določbe o lastninskih pravicah omoženih žen, je izjavila vladarica nekemu novinarju, ne morem podpisati nobene pravne listine, čeprav vladam neomejeno. Moj ubogi mož je pa soodgovoren tudi za vse dolgeve, ki jih napravim.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Zdravstvenih državah.

SMRT PRI SENU

Dne 7. julija dopoldne je prevaral v Ribnici pred podom na vrtu seno Anton Arko iz Kota 2, po domače "Ta zadnji". Nenadno mu je postalo slabo in je sedel nekoliko v senco. Mimoidoča grabljica ga je še nagovorila: — Oče počivate? — Da, sem slab. O ko bi me že Bog rešil, — je bil odgovor. — Komaj je dekle odšlo, se je mož zgrudil na tla, pri tem pa najbrž udaril z glavo na poleg ležeči tram. Domači so takoj priskočili na pomoč in ga odnesli v hišo nezvestnega. Vsi poskusi z umetnim dihanjem in drgnjenjem so bili zaman.

Pokojni je bil star 75 let in je že pred letom izročil posvetno sinu. Gotovo ga je zadela kap.

STRUPENI PLINI

Strupeni plini so najmodernejši in najbolj nevarno vojno orožje. Sicer ne ograža vsak vojni plin življenja, ločiti jih je treba največ po tem, ali imajo samo namen izločiti nasprotnika iz boja ali pa ga uničiti.

Neki vojni plini razjedajo pred vsem kožo, povzročajo bule in gnojne srbenje in kataralni draženje dihalnih organov in oči. Sena spada n. pr. gorčični plin in arzen-ske snovi (arzini). Arzini imajo lahko za posledico takšno kvaro dihanja, da nasprotnika v veliki meri onesposobijo za boj. Isti učinek imajo tudi plini, ki dražijo pljuča, klor, fosgen, klorpikrin itd., ki vedejo do zadušitve. Najstrašnejši učinek pa imajo jedki plini, kakor "zeleni križ" in leurisit, ki razjedajo celice. Ogljen-čevi oksidi in plini cianove kisline pa niso takoj smrtni. Dokler zastupljene še diha, je še vedno mogoče, da ga rešijo. Bolnik mora biti absolutno miren in čuvati svoje dihanje — od tega je odvisno njegovo življenje.

Kako se širi plin? Ker je težji od zraka, vdira nad tlemi in vse kotičke in uničuje življenje zlasti tam, kjer je mnogo ljudi skupaj in je ventilacija nemogoča.

Z najrazličnejšimi pripomočki skušajo ustavljati učinkovitost plin-skega orožja. Izdelali so plinsko masko in skušajo uporabljati že v naprej kemične protivne snovi. — Predvsem pa je treba spoznati strupeni plin pravočasno, drugače je obramba brez moči. Kajti veliki strupovi je zavratna. Ne samo da so po navadi nevidni in brez duha, najhujše je to, da učinkujejo zaporedno. Tako se pokažejo jedki učinki na koži čestokrat šele 2 do 5 ur pozneje in začnejo šele tedaj razkrajati telesne snovi, uničevati toščo, sree in jetra. Končno mora zaradi motenj krvnega obtoka in pomanjkanja kisika nastopiti zadušitev. Pljuča, ki tehtajo normalno n. pr. 250 g, se pod vplivom fosgena napihnejo na 1250 gramov.

Organizirana in pravočasna priprava na vojno s strupenimi plini je nujna zahteva, kajti dokler bo obstajalo to orožje, tako dolgo je nemogoča druga učinkovita obramba.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

28. julija: Majestic v Cherbourg DeGrasse v Havre Deutschland v Cherbourg in Hamburg Bremen v Cherbourg in v Bremen

29. julija: Westernland v Havre

30. julija: Ile de France v Havre St. Louis v Cherbourg in Hamburg Rotterdam v Boulogne sur Mer Conte Grande v Genova

3. avgusta: Vulcania v Trst

4. avgusta: Mauretania v Cherbourg Pres. Harding v Cherbourg in Hamburg

5. avgusta: New York v Cherbourg in Hamburg

6. avgusta: Honoric v Cherbourg

7. avgusta: Europa v Cherbourg in v Bremen Lafayette v Havre

8. avgusta: Vredam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

9. avgusta: Leviathan v Cherbourg

11. avgusta: Aquitania v Cherbourg Albert Ballin v Cherbourg in v Hamburg Dresden v Cherbourg in v Bremen

12. avgusta: Paris v Havre Olympic v Cherbourg

13. avgusta: Pennland v Havre

14. avgusta: Augustus v Genova

15. avgusta: Minnetonka v Cherbourg Stettendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

17. avgusta: Rochambeau v Havre Pres. Roosevelt v Cherbourg in v Hamburg

18. avgusta: Berengaria v Cherbourg Berlin v Bremen

19. avgusta: Hamburg v Cherbourg in Hamburg

20. avgusta: Belgeland v Cherbourg

21. avgusta: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

22. avgusta: SATURNIA v TRST

23. avgusta: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

24. avgusta: SATURNIA v TRST

25. avgusta: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

26. avgusta: SATURNIA v TRST

27. avgusta: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

28. avgusta: SATURNIA v TRST

29. avgusta: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

30. avgusta: SATURNIA v TRST

1. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

2. septembra: SATURNIA v TRST

3. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

4. septembra: SATURNIA v TRST

5. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

6. septembra: SATURNIA v TRST

7. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

8. septembra: SATURNIA v TRST

9. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

10. septembra: SATURNIA v TRST

11. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

12. septembra: SATURNIA v TRST

13. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

14. septembra: SATURNIA v TRST

15. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

16. septembra: SATURNIA v TRST

17. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

18. septembra: SATURNIA v TRST

19. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

20. septembra: SATURNIA v TRST

21. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

22. septembra: SATURNIA v TRST

23. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

24. septembra: SATURNIA v TRST

25. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

26. septembra: SATURNIA v TRST

27. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

28. septembra: SATURNIA v TRST

29. septembra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

30. septembra: SATURNIA v TRST

1. oktobra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

2. oktobra: SATURNIA v TRST

3. oktobra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

4. oktobra: SATURNIA v TRST

5. oktobra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

6. oktobra: SATURNIA v TRST

7. oktobra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

8. oktobra: SATURNIA v TRST

9. oktobra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

10. oktobra: SATURNIA v TRST

11. oktobra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

12. oktobra: SATURNIA v TRST

13. oktobra: Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Volendam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

14